

REFERAT Økonomiudvalget 2012-2025 d. 01-12-2025

Mødedato Mandag d. 01. december 2025 kl. 09:00

Mødested Borgmesterens mødelokale

Mødedeltagere Jesper Frost Rasmussen (V), Jakob Lose (V), Henning Ravn (V), Olfert Krog (V), May-Britt Andrea Andersen (C), Diana Mose Olsen (F), Jørgen Ahlquist (A), Jakob Lykke (A), Sabrina Bech Bartholin (E)

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Ændring af styrelsesvedtægt.....	5
Evaluering af budgetlægningen 2026-29.....	8
Anlægsforskydning budget 2026-2029.....	11
Selskabsudskillelse af Esbjerg Lufthavn.....	15
Orientering om evaluering af Suset Festival 2025.....	19
Ændring af bekendtgørelse om brugerbetaling.....	22
Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Vadehavet.....	25
Lukket: Informationer og forespørgsler - Lukket.....	31
Lukket: Godkendelse af underskriftsblad.....	32

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Godkendt.

Jakob Lykke (A) og Sabrina Bech Bartholin (E) deltog via Teams

Punkt 2: Ændring af styrelsesvedtægt

EMN-25/0008537

Bilag

Udkast til styrelsesvedtægt dec. 25

Resumé

Der stilles forslag om ændring af antal medlemmer i Økonomi- & Bosætningsudvalget samt i de stående udvalg.

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget & Bosætningsudvalget

Det fremgår af kommunens styrelsesvedtægt - som blev godkendt den 20. oktober 2025 (2. behandling) og som træder i kraft den 1. januar 2026 - at Økonomi & Bosætningsudvalget består af 9 medlemmer. Dette foreslås ændret til 11.

Der fremsættes nu forslag om at ændre sammensætningen i Økonomi- & Bosætningsudvalget, således at styrelsesvedtægtens § 11 stk. 1 ændres fra

"Økonomi & Bosætningsudvalget består af borgmesteren, der er formand for udvalget, formændene for de 6 stående udvalg samt 2 af byrådets øvrige medlemmer."

til

"Økonomi & Bosætningsudvalget består af borgmesteren, der er formand for udvalget, formændene for de 6 stående udvalg samt 4 af byrådets øvrige medlemmer."

Stående udvalg

Antallet af medlemmer i de stående udvalg blev ved førnævnte ændring af styrelsesvedtægten ændret til "5 eller 7 medlemmer". Det er imidlertid et krav, at stående udvalg har et fast antal medlemmer. Derfor fremsættes forslag om følgende sammensætning for de stående udvalg:

5 medlemmer i Sundhed, Omsorg & Socialudvalget

5 medlemmer i Kultur & Fritidsudvalget

7 medlemmer i Børn & Skoleudvalget

7 medlemmer i Plan, By & Lokalsamfundsudvalget

7 medlemmer i Klima & Erhvervsudvalget

5 medlemmer i Familie & Beskæftigelsesudvalget

Såfremt forslaget godkendes i byrådet den 1. december 2025, vil det blive fremsat til 2. behandling den 15. december 2025.

Lovgrundlag, planer mv.

Kommunestyrelsesloven § 2, stk. 2 (ændring af styrelsesvedtægt).

Kommunestyrelseslovens § 17, stk. 1 (fastsættelse af udvalgs sammensætning).

Økonomi

Udvalgsmedlemmernes vederlag fastsættes som en procentdel af borgmesterens vederlag, hvorfor forslaget ikke har økonomisk betydning.

Kompetencer

Økonomiudvalget - Byrådet (1. og 2. behandling).

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller til Økonomiudvalget, at det indstilles til Byrådet, at kommunens styrelsesvedtægt, med virkning fra den 1. januar 2026, ændres således at:

- Økonomi- & Bosætningsudvalget, foruden borgmester og udvalgsformænd, skal bestå af 4 af byrådets øvrige medlemmer.
- S sammensætningen af stående udvalg fastsættes til 5 medlemmer i Sundhed, Omsorg & Socialudvalget, 5 medlemmer i Kultur & Fritidsudvalget, 7 medlemmer i Børn & Skoleudvalget, 7 medlemmer i Plan, By & Lokalsamfundsudvalget, 7 medlemmer i Klima & Erhvervsudvalget og 5 medlemmer i Familie & Beskæftigelsesudvalget

Beslutning

Godkendt.

Jakob Lykke (A) og Sabrina Bech Bartholin (E) deltog via Teams.

Diana Mose Olsen (F) deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Dobbeltbehandling

Sagen behandles på Økonomiudvalgsmødet og Byrådsmødet den 01.12.2025. Indstillingen fra Økonomiudvalget sendes til byrådsmedlemmerne umiddelbart efter Økonomiudvalgsmødet.

Punkt 3: Evaluering af budgetlægningen 2026-29

EMN-25/0000073

Bilag

Budgetevaluering

Resumé

Budgetlægningen for 2026-29 er gennemført, og budgetprocessen evalueres ved drøftelser i de politiske udvalg.

I det vedhæftede bilag er en opsamling af de øvrige udvalgs kommentarer til evalueringen.

Sagsfremstilling

Med evalueringen ønskes Økonomiudvalgets såvel som fagudvalgenes input omkring, hvad der fungerede godt, og hvad der fungerede mindre godt i budgetprocessen.

Medlemmer af forhandlingsudvalget, som ikke er fast medlem af Økonomiudvalget, er inviteret med til dette punkt på Økonomiudvalgets møde.

Evalueringen finder sted som en åben drøftelse på Økonomiudvalgets og fagudvalgenes møde med afsæt i følgende emner:

1. Drøftelse af sammenhæng mellem budget, vækst, bosætning, kultur og velfærdsområder
2. Der har været tre temamøder i Byrådet (særskilt på ØU)
 - a. Februar 2025 med emnerne Økonomisk status + fagudvalgenes budgetarbejde
 - b. Juni 2025 med emnerne Økonomiaftalens indhold + Rapportering fra Fagudvalgenes arbejde + Index100
 - c. August 2025 med emnerne Økonomisk status + Kort orientering om budgetmateriale til Forhandlingsudvalget

For alle tre temamøder drøftes følgende:

- a. Form og indhold

3. I relation til Byrådets budgetseminar den 26. august 2025 drøftes følgende:

- a. Form og indhold

4. Drøftelse af fagudvalgenes inddragelse i budgetarbejdet med

- a. Driftsforslag
- b. Anlægsforslag
- c. Projekter, der fastholdes eller udløber.
- d. Eksterne forslag
- e. Liste med fagudvalgets omprioriteringer indenfor en ramme på 1 mio. kr.

5. Kommentarer til budgetmaterialets kvalitet og omfang bl.a. i forhold til:

- a. Katalog med driftsforslag
- b. Katalog med anlægsforslag
- c. Katalog med projekter, der fastholdes eller udløber

- d. Katalog med eksterne forslag
- e. Liste med fagudvalgets omprioriteringsforslag indenfor egen ramme

6. Drøftelse af budgetprocessen generelt:

- a. Tidsplanen
- b. Samarbejde m/MED-system
- c: Teams - spørgsmål/svar
- d. Øvrige bemærkninger eller kommentarer

Kompetencer

Alle politiske udvalg -> Økonomiudvalget

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at evaluering af budgetprocessen drøftes.

Beslutning

Drøftet.

Jakob Lykke (A) og Sabrina Bech Bartholin (E) deltog via Teams.

Punkt 4: Anlægsforskydning budget 2026-2029

EMN-25/0006987

Bilag

Bilag til sag om anlægsforskydninger

Resumé

Byrådet har godkendt budgettet for 2026-2029, og heri er indarbejdet en forskydning af anlægsprojekter for samlet 197 mio. kr. til efter budgetperioden. Forskydningen sker for at styrke likviditeten og skabe balance i budgettet.

Forvaltningen har vurderet anlægsbudgettet for 2025-29 og foreslår, at projekter for i alt 312,0 mio. kr. kan udskydes til 2030 eller tilgå kassebeholdningen.

Byrådet skal godkende, at rådighedsbeløbene på de skitserede anlægsprojekter med samlet 115,4 mio. kr. udskydes til efter 2029, og de resterende 196,6 mio.kr. tilføres kassen og dermed finansierer anlægsforskydningen i budgettet 2026-2029.

Sagsfremstilling

Byrådet har godkendt budgettet for 2026-2029, og heri er indarbejdet en forskydning af anlægsprojekter for samlet 197 mio. kr. til efter budgetperioden.

Forskydningen sker for at styrke likviditeten og skabe balance i budgettet.

For at udmønte de 197 mio. kr. har Forvaltningen vurderet det nuværende anlægsbudget og de anlægsprojekter, der ligger heri.

Den samlede vurdering er, at 312,0 mio. kr. af de budgetlagte anlægsprojekter, enten kan udskydes til efter 2029 eller tilgå kassen. Af beløbet kommer 133,2 mio. kr. fra forventet mindreforbrug i 2025, og de resterende 178,8 mio. kr. fra perioden 2026-2029. Udover at dække de 197 mio. kr. i anlægsforskydning i budgettet for 2026-2029, er der således anlægsprojekter for 115,4 mio. kr., der overføres til 2030.

Oversigten er udarbejdet på tværs af alle forvaltningsområder, og det er vurderet, at det er anlægsprojekter med de mindst vidtrækkende konsekvenser, som er taget med.

Det er vanskeligt præcist at forudsæ, om der i de kommende fire år opstår behov for finansiering af anlæg, der ikke kan dækkes af det tilrettede anlægsbudget.

Hvis der opstår et behov for finansiering af anlæg, skal der sendes en bevillingssag til behandling i Byrådet.

I de 312,0 mio. kr. vægter følgende anlægsprojekter beløbsmæssigt mest med knap 300 mio. kr.:

- Økonomiudvalget, Arealudvikling under køb og salg bidrager med 171,4 mio. kr., der lægges i kassen.

Beløbet trækkes ud af budgettet, idet udgifter til byggemodninger m.v. er på et lavere niveau end forudsat i budgettet.

Der er herefter 53 mio. kr. tilbage i budgettet for 2025-2029 til aktiviteter under aktiv jordpolitik.

- Plan- og Byudviklingsudvalget, Veje og grønne områder bidrager med samlet 126,8 mio. kr., heraf overføres 106,3 mio. kr. til 2030 og 20,5 mio. kr. tilgår kassen.

Væsentlige projekter er arkæologiske udgravninger, der bidrager med 63,8 mio. kr. (heraf overføres 55,7 mio. kr. til 2030), erhvervsområderne bredt set med 32,6 mio. kr. (heraf overføres 20,1 mio. kr. til 2030) og parkeringskælder Esbjerg med 24,0 mio. kr., der overføres til 2030.

Til arkæologiske udgravninger er der herefter 45,8 mio. kr. i budgettet 2026-29 samt 26 mio. kr. til parkeringskælder i Esbjerg. På erhvervsområderne og arkæologi trækkes beløbene ud af budgettet, idet der er forudsat en højere aktivitet i budgettet end den nuværende aktivitet. Når aktiviteten stiger, vil der via Byrådet skulle foretages en bevillingsmæssig tilpasning.

Øvrige anlægsprojekter udgør tilsammen 13,8 mio. kr., så det samlede beløb er på 312,0 mio. kr..

Projektøkonomien der lægges i kassen vedrører følgende projekter:

- Aktiv jordpolitik med 171,4 mio. kr.
- Omlægning af byfornyelse i Ribe med 1,2 mio. kr.
- Arkæologi med 8,0 mio. kr.
- Byggemodning af erhvervsgrund i Storegade med 12,5 mio. kr.
- Ombygning af Esehuset med 3,5 mio. kr.

Den samlede oversigt er vedlagt som bilag til sagen.

Økonomi

Sagen indeholder samlet anlægsskydning på 312 mio. kr. for årene 2025-2029, og heraf skal 197 mio. kr. finansiere anlægsskydningen i budget 2026-2029.

Det resterende beløb på 115 mio. kr. vedrører anlægsprojekter, der forskydes til 2030. Beløbet vil blive indarbejdet som teknisk ændring til budget 2030.

Netto likviditetsvirkning er 0 kr.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	I alt
Anlægsskydning budget 2026-2029, 0-stilles		83	27		87		197
Tilpasning nuværende anlægsbudget	-133	-68	-38	10	-83		-312
Anlægsbudget flyttet til 2030						115	115
Netto likviditetsmæssig virkning	-133	15	-11	10	4	115	0

Hele mio. kr.

Kompetencer

Økonomiudvalget -> Byrådet

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller til Byrådet, at anlægsskyldningen i budget 2026-2029 på 197 mio. kr. nulstilles ved

- Anlægsbudgettet i 2025 reduceres med 133 mio. kr., der tilgår kassen
- Anlægsbudgettet i 2026 reduceres med 68 mio. kr., der delvist finansierer anlægsskyldningen i budget 2026
- Anlægsbudgettet for perioden 2027-2030 justeres op som teknisk ændring ved den kommende budgetlægning med netto 4 mio.kr.

Beslutning

Godkendt.

Jakob Lykke (A) og Sabrina Bech Bartholin (E) deltog via Teams.

Punkt 5: Selskabsudskillelse af Esbjerg Lufthavn

EMN-25/0008085

Resumé

Byrådet behandlede den 15. september 2025 en henvendelse fra Esbjerg Havn vedrørende en mulig organisatorisk samdrift mellem Esbjerg Havn og Esbjerg Lufthavn. I den forbindelse besluttede Byrådet at igangsætte et fælles forberedende arbejde med henblik på at afklare den endelige selskabskonstruktion og fremtidige organisering.

Byrådet skal tage stilling til, om der kan træffes principbeslutning om at udskille Esbjerg Lufthavn som et selskab ejet af Esbjerg Kommune, drevet under fælles daglig ledelse med Esbjerg Havn.

Sagsfremstilling

Esbjerg Havn har udarbejdet en foreløbig plan for en samlet drift af aktiviteterne ved Esbjerg Havn og Esbjerg Lufthavn. Planen har været genstand for ekstern juridisk vurdering, og både planen og vurderingen blev forelagt Byrådet den 15. september 2025.

En selskabsmæssig udskillelse vurderes at skabe økonomiske og driftsmæssige fordele, særligt for Esbjerg Lufthavn, der gennem en årrække har haft et utilfredsstillende driftsresultat. Som selvstændigt selskab vil lufthavnen kunne agere mere fleksibelt og kommercielt i markedet, og der forventes betydelige synergier i en tættere sammenkobling med havnens aktiviteter.

Juridisk vurderes en samdrift og fælles ledelse at kunne gennemføres inden for gældende lovgivning.

Det forberedende arbejde frem mod en eventuel selskabsstiftelse opdeles i to etaper, med henblik på idriftsættelse af et selskab pr. 30. juni 2026.

Etape 1:

I den første etape udarbejdes et detaljeret overblik over lufthavnens økonomiske forhold, herunder:

- Aktiver, bevillinger og anlægsbudgetter
- Statstilskud, afskrivninger og planlagte investeringer
- Kontraktmæssige forhold og eventuelle bindinger i relation til selskabsformen
- Afklaring af påkrævede investeringer i sikkerhed, IT og drift
- Gennemgang af forholdene vedrørende reklamationssagen på landingsbanen

Der udarbejdes desuden udkast til organisationsplan, selskabsvedtægter, ejerstrategi, selskabsform afklares, momsregistrering, skattemæssige vilkår, bestyrelsessammensætning samt relevante serviceaftaler.

Til brug for denne fase kan det blive nødvendigt at registrere et selskab med CVR-nummer, hvortil der skal indskydes en startkapital.

Når dette forberedende arbejde er afsluttet, forelægges Byrådet en sag til endelig beslutning om stiftelse af selskabet – forventeligt i foråret 2026. I forbindelse med den endelige godkendelse af selskabsudskillelsen til foråret skal Byrådet tage stilling til bl.a. ejerstrategi, selskabsvedtægt, bestyrelsessammensætning og selskabsform.

Etape 2:

Ved Byrådets godkendelse af selskabsudskillelsen igangsættes den anden etape. Denne vil omfatte:

- Endelig selskabsregistrering
- Udarbejdelse af serviceaftaler og kontrakttillæg
- Overdragelsesforberedelse og personalemæssige forhold
- Etablering af bestyrelse og driftsstruktur

Forventningen er, at selskabet kan idriftsættes pr. 30. juni 2026.

Den overordnede model forudsætter, at:

- Selskabet ejes 100% af Esbjerg Kommune
- Selskabet har fælles daglig ledelse med Esbjerg Havn
- Selskabet får en selvstændig bestyrelse

For at sikre fremdrift og forankring anbefales det at der nedsættes en styregruppe og en arbejdsgruppe.

Styregruppen består af Borgmesteren, Kommunaldirektøren, havnens formand og havnedirektøren.

Arbejdsgruppen består af relevante medarbejdere fra Esbjerg Kommune og Esbjerg Havn. Arbejdet her bistås af advokater og revisorer i nødvendigt omfang.

Lovgrundlag, planer mv.

Luffartslovens §52a, stk. 2

Økonomi

Indtil nu har Esbjerg Havn afholdt alle udgifter til arbejdet. Til Etape 1 og 2 forventes der at være udgifter til advokat og revisor, som dækkes af lufthavnens driftsbudget.

Hvis det i Etape 1 bliver nødvendigt at etablere et selskab og indskyde en startkapital, finansieres denne af lufthavnens driftsbudget.

Kompetencer

Økonomiudvalget -> Byrådet

Konsekvenser for andre udvalg

Selskabsudskillelse af Esbjerg Lufthavn vil betyde at politikområdet Esbjerg Lufthavn nedlægges og fjernes dermed fra det kommende Klima & Erhvervsudvalgs ressortområde.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at det indstilles til Byrådet, at

1. der træffes principbeslutning om at udskille Esbjerg Lufthavn i et selskab
2. selskabet ejes 100% af Esbjerg Kommune, får fælles daglig ledelse med Esbjerg Havn og får selvstændig bestyrelse
3. der udarbejdes et udkast til en selskabsvedtægt og ejerstrategi
4. løbende udgifter i forbindelse med arbejdet og en eventuel startkapital finansieres af lufthavnens driftsbudget
5. der nedsættes en styregruppe bestående af borgmesteren, kommunaldirektøren, havnens formand og havnedirektøren

Beslutning

Godkendt.

Jakob Lykke (A) og Sabrina Bech Bartholin (E) deltog via Teams.

Punkt 6: Orientering om evaluering af Suset Festival 2025

EMN-25/0008461

Bilag

Bilag 1 - Evaluering Suset 2025

Resumé

Med baggrund i Vision 2025 arbejder Esbjerg Kommune målrettet for at styrke tilflytningen, fastholde de unge og udvikle byens brand som en levende, attraktiv og fremadskuende by.

Suset Festival er ét element i en række strategiske indsatser, som på den lange bane forventes at understøtte denne vision. I august 2025 blev festivalen Suset afholdt for anden gang, og Børn & kulturforvaltningen har nu evalueret festivalen i samarbejde med Live Nation.

Sagen forelægges til orientering for både Økonomiudvalget og Kultur & Fritidsudvalget den 1. december 2025.

Kultur- og oplevelseskonsulent Linda Christensen deltager under punktet og vil orientere udvalgene om resultaterne af evalueringen.

Sagsfremstilling

På byrådsmødet den 4. december 2023 besluttede Esbjerg Kommunes byråd at frigive midler fra "Investeringspuljen for Oplevelser og Kultur" til en støtte- og sponsoraftale med den internationale festivalarrangør Live Nation om en ny musikfestival i Esbjerg.

Festivalen skal understøtte Esbjerg Kommunes vision ved at:

- profilere Esbjerg som en by med et stærkt kulturliv
- tiltrække og fastholde unge
- forbinde byen og havnen
- styrke Esbjergs identitet og synlighed

I august 2025 blev Suset afholdt for anden gang, og Børn & Kulturforvaltningen og Live Nation har nu evalueret festivalen. Evalueringen afdækker, hvad der fungerede godt, hvilke mål der blev opfyldt, og hvilke områder man kan optimere fremadrettet.

Evalueringen viser blandt andet:

- Festivalen havde ca. 27.000 besøgende, hvilket er en stigning på +80 % ift. 2024.
- Procentvis af besøgende, der ikke kommer fra Esbjerg by eller opland, er steget. Gennemsnitsalderen på de besøgende var 34 år.
- Tallene viser generelt, at Suset Festival bidrager positivt til det lokale erhvervsliv og foreninger, f.eks.: 1.100 frivillige, 70 lokale leverandører, 19 lokale aktører på programmet.

Den fulde evaluering af Suset Festival 2025 fremgår af bilag 1.

Vision 2025

Kulturlivet i by og natur - Fællesskab og mangfoldighed - Flere borgere.

Kompetencer

Økonomiudvalget

Indstilling

Direktøren for Børn & Kultur indstiller, at orientering gives.

Beslutning

Orientering givet.

Jakob Lykke (A) og Sabrina Bech Bartholin (E) deltog via Teams.

Punkt 7: Ændring af bekendtgørelse om brugerbetaling

EMN-25/0007777

Resumé

Miljøstyrelsen har den 6. oktober 2025 sendt en høring om ændringer i brugerbetalingsbekendtgørelsen, som regulerer betaling for miljøtilsyn og sagsbehandling. Ændringerne forventes at træde i kraft 1. januar 2026.

Ændringerne medfører fuld brugerbetaling efter princippet "forureneren betaler".

Klima & Miljøudvalget skal tage stilling til, om det skal indstilles til Byrådet, at taksten fastsættes til 700 kr. med virkning fra 1. januar 2026.

Sagsfremstilling

Miljøstyrelsen har den 6. oktober 2025 udsendt høring over udkast til ændring af brugerbetalingsbekendtgørelsen samt en økonomisk høring vedrørende samme.

Bekendtgørelsen fastsætter regler for brugerbetaling på miljøområdet. Det omfatter tilsyn og sagsbehandling af godkendelser og tilladelser for både virksomheder og landbrug.

Da der er tale om høringer er ændringerne ikke endeligt vedtaget, men det angives i høringsudkastet, at reglerne forventes at træde i kraft den 1. januar 2026. Desuden opfordrer Miljøstyrelsen kommunerne til allerede nu at planlægge for implementering af reglerne.

Bekendtgørelsen ændres sådan, at der indføres fuld brugerbetaling i overensstemmelse med "forureneren betaler-princippet". For nuværende opkræves der en årligt indeksreguleret og statsligt fastsat takst på 487,25 kr. Taksten er tænkt til at dække 57,79 % af omkostningerne.

Med ændringen vil kommunen skulle beregne en takst ud fra kommunens konkrete omkostninger, og taksten skal dække alle omkostninger. Det er dog ikke meningen, at der skal opkræves brugerbetaling for nye ting. Der skal med andre ord – alt andet lige - opkræves de samme timer, men med en anden takst.

Den nye takst fastlægges i 2026 til 700 kr.

Af den økonomiske høring fremgår det, at kommunerne vil få et merprovenu ved ændringen. Styrelsen varsler derfor allerede nu, at der forventes at ske en tilsvarende negativ DUT-regulering. For erhvervet vil ændringen betyde øget brugerbetaling for tilsyn og godkendelser og tilladelser.

Lovgrundlag, planer mv.

Ændring af bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Økonomi

Kommunerne vil få et merprovenu ved ændringen. Der kan forventes at ske en tilsvarende negativ DUT-regulering. For erhvervet vil ændringen betyde øget brugerbetaling for tilsyn og godkendelser og tilladelser.

Kompetencer

Klima & Miljøudvalget > Økonomiudvalget > Byrådet

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller, at det indstilles til Byrådet, at taksten fastsættes til 700 kr. med virkning fra 1. januar 2026

Beslutning

Klima & Miljøudvalgets indstilling godkendt.

Jakob Lykke (A) og Sabrina Bech Bartholin (E) deltog via Teams.

Beslutningshistorik

Beslutning Klima & Miljøudvalget 21.11.2025 Punkt 5

Godkendt, idet det præciseres at taksten på 700 kr. er per time.

Fraværende: Dino Selimovic (C)

Afbud: Karin Schwartz (A)

Punkt 8: Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Vadehavet

MIS-24/000661

Bilag

Kort projektmuligheder trepart Esbjerg november 2025

Verificering af omlægningsplan

Notat til omlægningsplan 3 november 2025

Omlægningsplan u. skitseprojekter Esbjerg

Skitseprojekter til omlægningsplan i lokal trepart

Resumé

Esbjerg Kommune er en del af Lokal Grøn Trepert Vadehavet, som arbejder med en omlægningsplan for oplandet til Vadehavet.

Der er nu udarbejdet en første version af en omlægningsplan, som er verificeret (godkendt) af Styrelsen for Grøn Arealanvendelse og Vandmiljø (SGAV).

I den nationale Grønne Trepert er det aftalt, at kommunerne herefter skal principgodkende omlægningsplanerne, og at kommunerne vil arbejde for en realisering af de skitserede projekter i omlægningsplanen.

Klima & Miljøudvalget skal tage stilling til, om omlægningsplanen kan indstilles til Byrådets principgodkendelse.

Sagsfremstilling

Med Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark, juni 2024, har kommunerne ansvaret for den lokale organisering af 23 lokale treparter, der skal koordinere den lokale planlægning og implementering af omlægningsindsatsen. Jævnfør Rameaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL af 13. december 2024 skal kommunalbestyrelserne senest i december 2025 principvedtage omlægningsplanerne.

I praksis betyder det, at kommunalbestyrelserne skal principvedtage at arbejde for de projekter i omlægningsplanen, der i IT-plattformen MARS er registreret inden for egen kommunegrænse. Kommunalbestyrelsen skal med principvedtagelsen alene tilslutte, at Esbjerg Kommune og Trepert Vadehavet arbejder videre med projekterne i den dynamiske omlægningsplan, der foreligger på nuværende tidspunkt. Principvedtagelsen er derfor ikke bindende for de enkelte projekter, men er en tilkendegivelse fra kommunen om, at der arbejdes videre med omlægningsindsatsen ud fra de principper som de lokale treparter har udarbejdet. De enkelte projekter vil skulle opnå nødvendig godkendelse og myndighedsbehandling, når de bliver konkrete.

Den lokale grønne trepart

Hver lokal grøn trepart skal planlægge, koordinere og gennemføre en omlægningsplan indenfor den enkelte treparts geografiske område. Den lokale grønne trepart er et samarbejdsorgan, som skal drøfte, koordinere og tænke i helhed på tværs, og er altså ikke en myndighed. Den lokale grønne trepart er forpligtet til løbende at opdatere omlægningsplanen.

Esbjerg Kommune er medlem af lokal grøn trepart Vadehavet, hvor Vejen Kommune har formandskabet og står for sekretariatsbetjeningen. Den lokale grønne trepart Vadehavet dækker det opland, som afvander til Listerdyb, Grådyb, Knudedyb og Juvre Dyb. Oplandet går helt over til den jyske højderyg, og der indgår udover hele Esbjerg Kommune, dele af Varde, Vejen, Fanø, Billund, Kolding, Haderslev og Tønder kommuner.

Lokal Trepert Vadehavet (LTV) er en del af Kyst Vand Gruppen (KVG) Vesterhav Syd, som også omfatter farvandet syd for Rømø.

Lokal Grøn Trepert Esbjerg Kommune

I Esbjerg Kommune er der derudover etableret en "lokal" lokal grøn trepart, Grøn Trepert Esbjerg Kommune, bestående af Jysk Landboforening, Danmarks Naturfredningsforening og Naturstyrelsen. Processen i Esbjerg Kommune er aftalt i denne kommunale trepart for Esbjerg Kommune, og har inkluderet bl.a. 8 lodsejermøder, samarbejde med udtagningskonsulenter og Naturstyrelsen, mange kontakter til lodsejere m.v.

I vedlagte kortbilag ses de skitseprojekter, der er indtegnet i Esbjerg Kommune. Skitseprojekterne er groft indtegnede, og de konkrete projektgrænser fastlægges senere ved undersøgelse og etablering af projekter.

Omlægningsplanen

Indsatsen for at udarbejde omlægningsplanen er primært foregået i de enkelte kommuner i de lokale samarbejder. Her er der efter møder med lodsejere m.v. indtegnet og indberettet projektmuligheder til omlægningsplanen for Lokal Trepert Vadehavet. Ved siden af listen over projektmuligheder består planen også af et notat om omlægningsplanen, hvor forskellige generelle forhold er inddraget.

Lokal Trepert Vadehavet sendte i oktober omlægningsplanen til godkendelse i Styrelsen for Grøn Arealanvendelse og Vandmiljø (SGAV). SGAVs godkendelse (verificering) af omlægningsplanen af 16. oktober er vedlagt.

Herefter vedtog lokal Trepert Vadehavet mandag d. 3. november at godkende og beslutte planen.

Omlægningsplanen indeholder en indsats for reduktion af kvælstof og en lavbundsindsats (klimaindsats i forhold til reduktion af CO₂) samt udpegning af arealer til natur og enkelte skovrejsningsprojekter. Omlægningsplanen er udarbejdet i IT-plattformen MARS og består af projekter, som kan være på forskellige stadier – fra skitser til egentlige projekter, der har opnået tilsagn om tilskud til gennemførelse.

Der har i første omgang været fokus på at udpege potentielle arealer til kvælstof- og klimaindsats, da disse udpegninger skal bruges i forestående reguleringer og indsatsplaner.

MARS indeholder det p.t. samlede overblik over potentielle projekters kvælstofeffekt, arealet af udtagne lavbundsjord og skovrejsning samt omlægningsplanernes bidrag til mere natur.

Skitseprojekterne er ikke myndighedsbehandlet i henhold til gældende lovgivning, og der kan være konflikter med andre interesser.

Teknik & Miljø har brugt mange ressourcer på at indtegne potentielle projekter i samarbejde med lodsejere, og har bl.a. afholdt 8 lodsejermøder og brugt megen tid sammen med udtagningskonsulenterne på at kommunikere med lodsejere.

De få ønsker, der har været fra lodsejere om, at deres jord ikke skulle indgå i et undersøgelsespotentiale, er imødekommet.

For Juvre Dyb, Listerdyb og Grådyb er der fundet potentielle projekter, der teoretisk set kan indfri kvælstofkravet.

Det har dog ikke været muligt at indtegne potentielle projekter nok til at indfri behovet for at

nedsætte kvælstofbelastningen af Knudedyb fuldt ud.

De potentielle projekter, der er indtegnet for Knudedyb, viser p.t. en max. teoretisk kvælstofnedsættelse på 1681 tons kvælstof årligt, kontra et beregnet behov på 1962 tons.

Der vil senere blive indregnet en i øjeblikket ukendt, men mindre kvælstofnedsættelse, der kommer fra forbedringer af renseanlægs kvælstofrensning.

I forhold til Knudedyb vil der således fortsat være en overbelastning med kvælstof i forhold til beregnet behov, og en reduktion skal, ifølge Aftale om et Grønt Danmark, 2024, så findes via markreguleringer.

Det skal understreges, at projektpotentialerne ikke er undersøgt for eventuelle arealkonflikter, eksempelvis udlæg til råstofindvinding, konflikter med andre projekter, konflikter med lufthavnens behov for i visse områder at undgå at tiltrække fugle ("birdstrike") etc. De undersøgelser og dialoger med andre parter kommer senere i forundersøgelser af projektpotentialerne.

Omlægningsplanen viser således, hvilke projekter, der p.t. maksimalt potentielt kan bidrage til omlægningen.

Det forventes p.t., at 20 % af skitseprojekterne ikke bliver realiserede. En anden usikkerhed gælder den reelle kvælstofreduktion som følge af projekterne, hvor MARS anvender standardtal til beregning af projekternes effekt.

Den samlede omlægningsplan vil for Esbjerg Kommune efter principvedtagelsen pt. bestå af "Omlægningsplan u. skitseprojekter, Esbjerg Kommune", samt de skitseprojekter i Esbjerg Kommune, som er oplistet i bilaget "Skitseprojekter". De samlede projekter og skitseprojekter i Esbjerg Kommune efter principvedtagelsen, er i grov format indtegnet i kortbilaget. Projekternes konkrete afgrænsning vil ske i projektførløbene.

Den videre proces

Kommunalbestyrelserne skal nu principvedtage at ville arbejde for Esbjerg Kommunes andel af omlægningsplanen, herunder at arbejde for de potentielle projekter.

Når det er sket i alle kommunerne i Lokal Trepert Vadehavet, publicerer sekretariatskommunen (Vejen Kommune) omlægningsplanen i MARS, så den samlede omlægningsplan bliver offentligt tilgængelig.

Kommunerne skal i samarbejde med de lokale grønne treparter efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030 arbejde for projekterne, og sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen. Der kan komme nye projektmuligheder til, og der vil være projekter, der ikke kan lade sig gøre.

Vision 2025

Omlægningsplanens projekter vi kunne understøtte Esbjerg Kommunes vision om grønt liv og bæredygtighed.

Klima

Omlægningsplanen vil være en væsentlig bidragsyder til at begrænse CO2 belastningen fra landbruget og drænedede kulstofholdige jorde, der afgasser.

Lovgrundlag, planer mv.

- Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 13. december 2024
- Aftale om et Grønt Danmark af 24. juni 2024. Aftale mellem regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevarerforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening.
- Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 18. november 2024. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre.
- Udkast til genbesøg af vandområdeplanerne 2021-2027. Planudkastet fastlægger det indsatsbehov for kvælstof, som omlægningsplanerne skal levere på.

Økonomi

Esbjerg Kommune vil, som andre kommuner, skulle afholde projektudgifter, med henblik på senere refusioner fra staten, når staten godkender udlæg fra gennemførelse af projekter.

Kompetencer

Plan & Byudviklingsudvalget > Klima & Miljøudvalget > Økonomiudvalget > Byrådet

Planmæssige konsekvenser

Kommuneplanen og omlægningsplanen skal løbende gensidigt koordineres.

Høring

I Lokal Grøn Trepert i Esbjerg Kommune er der arbejdet sammen med Danmarks Naturfredningsforening og Jysk Landboforening. Processen i Esbjerg Kommune har været aftalt mellem parterne.

Tilsvarende er sket i Grøn Trepert Vadehavet.

Lodsejere i Esbjerg Kommune har undervejs haft mulighed for at udtale sig om, hvorvidt de ønsker at være en del af undersøgelsespotentialen for projekter.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller, at det indstilles til Byrådet, at omlægningsplanen principgodkendes og Teknik & Miljø bemyndiges til fortsat at udvikle omlægningsplanen jf. "Aftale om grønt Danmark" og KLs rammeaftale om implementering, og også at opstarte nye projekter og indstille projekter der ikke kan lade sig gøre.

Beslutning

Godkendt.

Jakob Lykke (A) og Sabrina Bech Bartholin (E) deltog via Teams.

Beslutningshistorik

Beslutning Plan & Byudviklingsudvalget 20.11.2025 Punkt 6

Godkendt.

Afbud:

Mussa Utto (A)

Beslutning Klima & Miljøudvalget 21.11.2025 Punkt 4

Godkendt.

Fraværende: Dino Selimovic (C)

Afbud: Karin Schwartz (A)

Punkt 9: Lukket: Informationer og forespørgsler - Lukket

Punkt 10: Lukket: Godkendelse af underskriftsblad